

EURO & TALOUS

SUOMEN PANKIN AJANKOHTAISIA ARTIKKELEITA TALOUDESTA

Sisältö

Kotimainen yritysrahoitus on yhä melko paikallista

3

ANALYYSI

Kotimainen yritysrahoitus on yhä melko paikallista

Tänään – Analyysi – Suomen talous , Rahoitusvakaus

Maija Järvenpää
Ekonomisti

Tommi Salenius
Ekonomisti

Pankkikonttorien määrä on vähentynyt Suomessa voimakkaasti viimeisen vuosikymmenen aikana. Silti konttoreilla on edelleen merkitystä erityisesti pienille yrityksille ja mikroyrityksille, jotka lainaavat usein lähipankiltaan. Onkin mahdollista, että konttorien sulkeminen on heikentänyt erityisesti pienten yritysten kykyä hankkia rahoitusta. Keskeinen kysymys on, mitkä yritykset ovat alttiita jäämään rahoituksen ulkopuolelle ja miten nämä yritysryhmät voidaan tunnistaa nykyistä paremmin.

Tässä artikkelissa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin näkemystä.

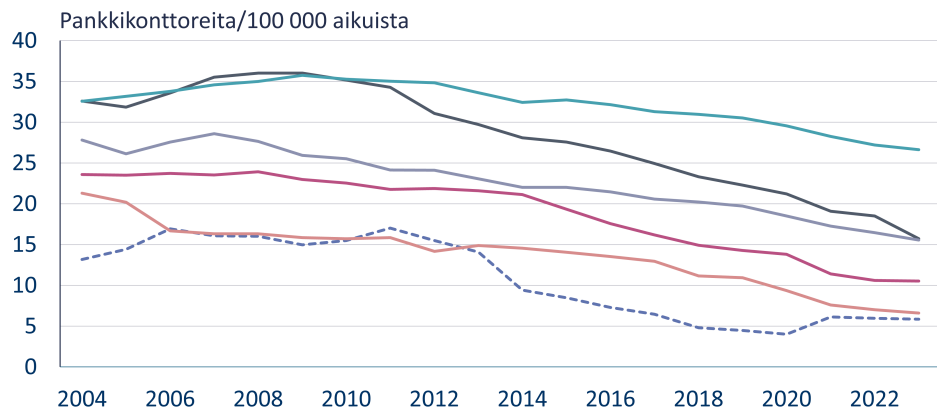
Konttoriverkosto supistuu Suomessa ja kansainvälisesti

Fyysisten pankkikonttorien määrä on supistunut globaalin finanssikriisin jälkeen voimakkaasti useissa kehittyneissä talouksissa, eikä Suomi ole poikkeus (kuvio 1). Siinä missä vuonna 2010 Suomessa oli noin 1500 pankkikonttoria, vastaava luku oli vuonna 2024 vain hieman yli 700. Konttoreiden määrä on siis enemmän kuin puolittunut vuosikymmenessä. Suhteutettuna väestöön Suomessa on selkeästi vähemmän pankkikonttoreita kuin euroalueella tai OECD-maissa keskimäärin.

Kuvio 1.

Fyysisten pankkikonttoreiden määrä laskee Suomessa ja kansainvälisesti

---Suomi — Ruotsi — Saksa — Euroalue — Yhdysvallat — OECD-maat

Lähteet: Maailmanpankki, IMF.

Konttoreiden globaalia sulkemisaaltoa viime vuosikymmenten aikana selittävät useat tekijät. Näitä ovat esimerkiksi digitalisaatio, pankkien tehostamistarve ja pankkien yhdistyminen (Keil ja Ongena, 2024). Pankkipalveluiden ja etenkin luotonmyöntöprosessien automatisaation ja digitalisaation seurauksena tarve fyysisille pankkikonttoreille on vähentynyt. Globaalin finanssikriisin jälkeen pankit ovat pyrkineet tehostamaan toimintaansa. Tämä on kannustanut erityisesti heikommin kannattavia pankkeja keskittämään palvelujaan suurempiin yksikköihin, karsimaan kannattamattomia toimipisteitään tai tarjoamaan palvelujaan digitaalisesti. Lisäksi fuusioiden jälkeen pankit tyypillisesti karsivat samoja alueita palvelevia konttoreitaan tai konttoreita alueilta, joiden paikallinen taloudellinen kehitys on heikompaa.

Pankkikonttorien sulkeminen voi heikentää pienten yritysten rahoituksen saatavuutta, mutta onko Suomi poikkeus?

Pienten yritysten rahoitus on perinteisesti vaatinut pankeilta vaivannäköä. Näistä yrityksistä on saatavilla vain rajallisesti standardoitua "kovaa" dataa. Tilinpäätöstiedot voivat olla suppeita, liiketoiminta ja riskit ovat heterogeenisiä ja vakuudet rajallisia. Siksi pienten yritysten luottopäätöksissä käytetään usein pehmeää tietoa eli havaintoja

yrityksestä, sen asiakkaista ja paikallisesta markkinasta, joka kertyy toistuvan vuorovaikutuksen kautta (Liberti ja Petersen, 2019).

Paikalliset pankkikonttorit mahdollistavat pehmeän tiedon hyödyntämisen ja siten konttorien sulkeminen voi heikentää pienten yritysten rahoituksen saatavuutta. Kun tieto on vaikeasti välitettävää, hajautetut, konttoriverkoston tukeutuvat rakenteet saattavat alokoida luottoa tehokkaammin kuin suuret yksiköt, koska paikallisilla pankkiireilla on harkintavaltaa hyödyntää pehmeää informaatiota (Stein, 2002). Viime vuosina yksityiskohtaisia rekisteriaineistoja ja erilaisia luonnollisia koeasetelmia hyödyntävät tutkimukset ovat osoittaneet pankkikonttorien sulkemisen heikentäneen pienten yritysten lainanottoa ja toimintaedellytyksiä laajemmin ainakin Ruotsissa (Amberg ja Becker, 2024), Ranskassa (Duquerroy ja muut, 2022) ja Yhdysvalloissa (Nguyen, 2019).

Myös Suomessa pankkikonttorien sulkeminen on yhteydessä yritysten vähäisempään velkarahoitukseen (Norkio ja muut, 2025). Toisaalta Suomessa konttorien lukumäärä oli kansainvälisessä vertailussa pieni jo ennen viimeistä sulkemisaaltoa. Toisin sanoen suomalaispankit ovat jo valmiiksi nojanneet verrattain voimakkaasti digitaalisiin ja keskitettyihin luotonmyöntöprosesseihin, jolloin konttorien sulkemisen vaikutus saattaa olla vähäisempi kuin väestöltään tiheimmissä tai digitalisaation asteeltaan alhaisemmissa maissa.

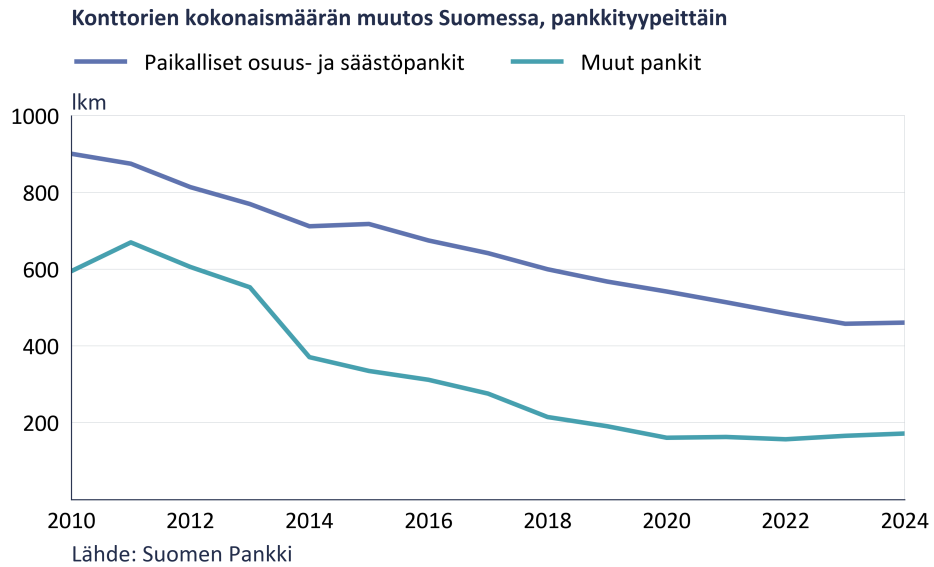
Lähes kaikki pankit ovat sulkeneet konttoreitaan, mutta alueellisesti toimivat pankit suhteessa vähemmän

Tarkastelemme seuraavaksi konttorien sulkemisen pankkikohtaista ja alueellista kohdentumista hyödyntäen Suomen Pankin rahalaitosten tilastotiedonkeruuta (RATI). Tämä aineisto sisältää pankkikohtaista tietoa konttoreiden lukumääristä.

Suurimman osan konttoreista, noin kaksi kolmasosaa, omistavat osuus- ja säästöpankit, jotka ovat erikoistuneet alueelliseen luotonantoon yrityksille ja kotitalouksille. Nämä pankit ovat vähentäneet konttoreitaan lukumäärällisesti hieman enemmän kuin muut pankit (kuvio 2). Osuus- ja säästöpankit ovat tehneet merkittävästi fuusioita viimeisen 15 vuoden aikana, mikä on johtanut monien paikalliskonttoreiden lopettamiseen.

Paikallisesti toimivien osuus- ja säästöpankkien konttorien lukumäärä onkin puolittunut viimeisen 15 vuoden aikana. Pienten osuus- ja säästöpankkien konttorien lopettaminen on iskenyt etenkin pienemmille paikkakunnille, joissa pankkipalvelujen tarjonta on jo ennestään suuria kaupunkia vähäisempää.

Kuvio 2.

Suhteellisesti eniten konttoriverkostoaan ovat kuitenkin supistaneet muut kuin paikalliset osuus- ja säästöpankit. Näillä pankeilla konttorien lukumäärä on laskenut noin 70 % vuodesta 2010. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että suuret valtakunnalliset pankit ovat karsineet konttoriverkostoaan.

Konttoreiden sulkeminen koskettaa koko maata

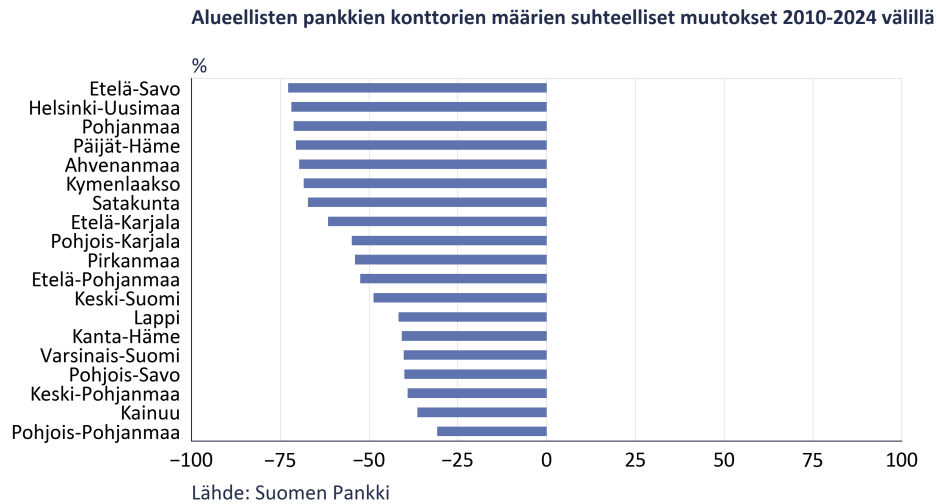
Suomen Pankin rahalaitosten tilastotiedonkeruu ei sisällä tietoa konttoreiden sijainneista, mutta joidenkin pankkien kohdalla voidaan olettaa niiden konttorien sijaitsevan melko rajatulla maantieteellisellä alueella. Identifioimmekin aineistosta sellaiset pankit, jotka todennäköisesti toimivat pääosin paikallisesti.^[1] Näille paikallisesti toimiville pankeille mittaamme konttoreiden kehitystä maakuntatasolla.

Paikallisesti toimivien pankkien konttoreiden sulkeminen koskettaa käytännössä koko Suomea, mutta alueellisiakin eroja on (kuvio 3). Etelä-Savo, Uusimaa (mukaan lukien Helsinki), Pohjanmaa, Päijät-Häme, Ahvenanmaa, Kymenlaakso ja Satakunta ovat menettäneet yli 2/3 paikalliskonttoriverkostostaan 15 vuoden aikana, ja kaikissa maakunnissa alueellisten pankkien konttorien lukumäärä on pudonnut vähintään 30 prosenttia.^[2] Väestöltään harvemmillä alueilla, kuten Pohjois-Suomessa konttoreita on lopettanut suhteellisesti vähemmän. Tämä johtuu ennestään pienestä paikallispankkien määrästä.

1. Määrittelemme paikalliseksi pankiksi sellaiset pankit, joilla yli puolet konttoreista sijaitsi vuoden 2024 lopussa samassa maakunnassa. Lopettaneiden/yhdistyneiden pankkien osalta paikalliseksi on määritelty pankki, jolla on enintään viisi konttoria ja nimi viittaa paikallisuuteen.

2. Tämä ei tarkoita sitä, että jokainen pankkiryhmä olisi sulkenut enemmän kuin avannut konttoreita tarkasteltavan ajanjakson aikana, mutta käytännössä suurin osa on tehnyt näin.

Kuvio 3.

Melko harva lainaa ottava suomalaisyritys sijaitsee konttoriverkoston ulottumattomissa

Seuraavaksi tarkastelemme lainaa ottaneiden yritysten etäisyyksiä lähimpiin pankkikonttoreihin. Tietoa on kerätty yhdistämällä Finanssivalvonnan Maksutilivertailusivustolle keräämiä konttoritietoja Suomen Pankin yritysluottorekisteri Luotin tietoihin lainaa ottaneiden yritysten sijainneista postinumerotasolla. Finanssivalvonnan aineisto sisältää tiedot kaikkien kotimaisten pankkien konttoreista ja niiden sijainneista vuoden 2024 lopussa. Luoti-aineiston olemme rajanneet sellaisiin kotimaisiin yrityksiin, joiden lainojen nimellisarvo oli vuoden 2024 lopussa vähintään 10 000 euroa (pois lukien asunto-osakeyhtiöt sekä kiinteistöalan ja rahoitusalan yritykset).

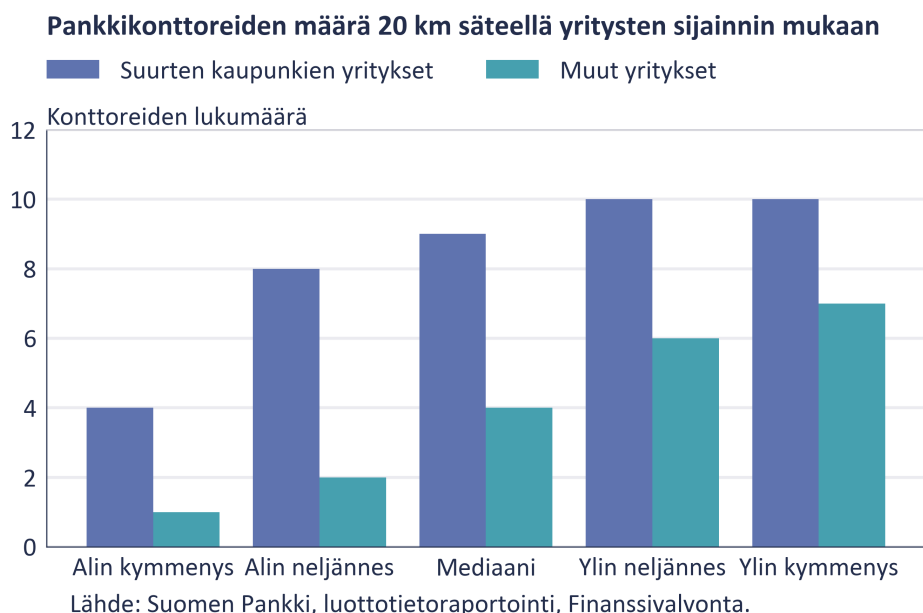
Aineiston mukaan pankkilainaa nostaneiden suomalaisyritysten etäisyys niiden lähimpään konttoriin on melko maltillinen. Vuoden 2024 lopussa keskimääräinen etäisyys oli 4,2 kilometriä. Tätä melko maltillista etäisyyttä eivät selitä vain suurimpien kaupunkien yritykset. Etäisyys lähimpään konttoriin oli kuudessa suurimmassa kaupungissa (Helsinki, Espoo-Kauniainen, Tampere, Vantaa, Turku, Oulu) 2,8 km ja muualla Suomessa 5,3 km. Lisäksi vain noin 3,2 prosentilla yrityksistä lähin konttori on yli 20 kilometrin säteellä.

Sille, että lainaa ottaneet yritykset sijaitsevat melko lähellä pankkikonttoreita, on kaksi mahdollista selitystä. Ensimmäinen vaihtoehto on, että konttoreiden sulkemisesta huolimatta suomalaispankkien konttoriverkosto on yhä melko kattava ja yritykset yleisesti sijaitsevat konttoreiden läheisyydessä. Toinen mahdollinen selitys on valikoituminen: kauempana konttoreista sijaitsevat yritykset eivät saa tai tarvitse pankkilainaa. Näiden kahden mekanismin erottelu vaatisi sijaintitietoja lainaa ottaneiden yritysten lisäksi koko kotimaisesta yrityspopulaatiosta laajemmin.

Toinen aineistosta nouseva havainto on, että yritysten lähellä sijaitsevien pankkikonttoreiden määrä vaihtelee merkittävästi alueittain. Esimerkiksi ero on

kuudessa suurimmassa kaupungissa ja muualla Suomessa sijaitsevien yritysten välillä on selkeä (kuvio 4). Siinä missä keskimääräisellä suuren kaupungin yrityksellä sijaitsee 20 kilometrin säteellä yhdeksän pankkiryhmän konttorit, on vastaava luku muualla Suomessa vain neljä. Toisin sanoen, jos yritykset hakevat rahoitusta pääosin paikallisesti, on tarjonta suurten kaupunkien ulkopuolella huomattavasti rajoitetumpaa.

Kuvio 4.

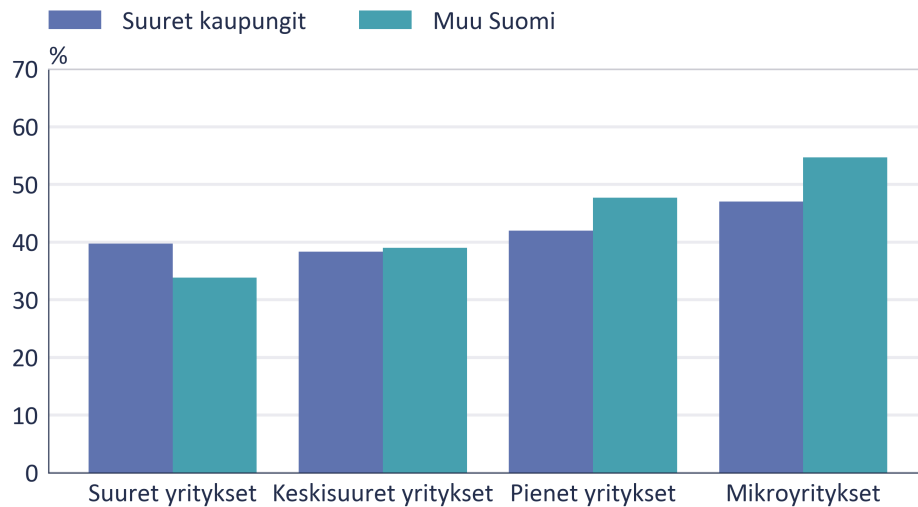
Etenkin pienimmät yritykset suurten kaupunkien ulkopuolella lainaavat lähipankiltaan

Yhdistetyllä konttori-yrityslaina-aineistolla voidaan tarkastella myös kotimaisen yritysrahoituksen paikallisuutta. Määrittelimme yrityksen paikallisesti lainaavaksi, jos sen pääpankki, eli pankki, jolta yrityksellä on eniten lainaa, on sama kuin lähimmän konttorin pankkiryhmä. Otoksessamme paikallisesti lainaavien yritysten osuus on noin 50 % eli joka toinen lainaa ottanut suomalaisyritys on lainannut ensisijaisesti lähipankiltaan. Kotimainen yritysrahoitus on siis yhä melko paikallista.

Pienissä ja mikroyrityksissä paikallisesti lainaavien yritysten osuus on erityisen suuri (kuvio 5). Lisäksi näiden yritysryhmien sisällä paikallinen lainaaminen korostuu suurten kaupunkien ulkopuolella. Esimerkiksi siinä missä 47 % suurten kaupunkien mikroyrityksistä lainaa lähipankiltaan, on vastaava luku muualla Suomessa 55 %. Keskisuurilla ja suurilla yrityksillä vastaavaa alueellista eroa paikallisesti lainaavien yritysten osuuksissa ei sen sijaan ole. Paikallinen lainaaminen näyttäisi siis liittyvän ensisijaisesti yrityksen kokoon ja pienempien yritysten osalta myös niiden sijaintiin.

Kuvio 5.

Paikallisesti lainaavien velallisten osuus yrityskoon ja sijainnin mukaan

Lähde: Suomen Pankki, luottotietoraportointi, Finanssivalvonta.

Lisäksi paikallisesti lainaavia yrityksiä löytyy verrattain paljon yksittäisiltä toimialoilta, kuten maataloudesta. Alueista lähipankiltaan lainaavien yritysten osuudet ovat korkeita Ahvenanmaalla, Kainuussa ja Lapissa. Lisäksi paikallisesti lainaavien yritysten osuuksissa on eroja pankkiryhmittäin.

Kuka jää vaille rahoitusta konttoriverkoston harvetessa?

Konttoriverkosto on harventunut Suomessa laajasti viimeisten 10–15 vuoden aikana. Sulkemiset koskevat sekä alueellisia että valtakunnallisia pankkeja, ja jokainen maakunta on menettänyt konttoreita. Vaikka verkosto on nyt aiempaa harvempi, konttoreilla näyttää edelleen olevan rooli erityisesti pienimpien yritysten rahoituksessa. Lainaa ottavat yritykset sijaitsevat usein lähellä konttoria, ja varsinkin mikro-yritykset suurten kaupunkien ulkopuolella lainaavat tyypillisesti lähipankiltaan.

Koska pienten yritysten rahoitus on edelleen osin paikallista, konttorien väheneminen on saattanut heikentää rahoituksen saatavuutta myös Suomessa. Kansainvälisessä tutkimuksessa havaitut konttorien sulkemisten negatiiviset vaikutukset eivät silti välttämättä toistu sellaisinaan täällä, koska pankkien digitaalinen palvelutarjonta on ollut laajaa jo pitkään. Muissa maissa tehtyjen tutkimusten toistaminen kotimaisella aineistolla olisikin tarpeen, jotta konttoriverkoston harvenemisen vaikutuksia yritysten rahoitusoloihin ja niiden mahdolliseen eriytymiseen voitaisiin arvioida tarkemmin.

Jos konttorien väheneminen heikentää rahoituksen saatavuutta, on oleellista tunnistaa, millaiset yritykset jäävät vaille rahoitusta. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun rahoituksen saatavuutta yritetään parantaa sääntelyn tai julkisen tuen avulla.

Viranomaisilla on tällä hetkellä hyvät tiedot siitä, millaisilla yrityksillä Suomessa on velkaa, mutta ei siitä, millaiset lainahakemukset päätyvät pankkien ja muiden rahoituslaitosten hylkäämäksi. Lisäksi yksittäinen pankki näkee tilanteen vain omien

lainahakemustensa osalta. Ensimmäisiä askelia paremman kokonaiskuvan muodostamiseksi voisikin olla kerätä lainahakemustason aineisto rahoitusrajoitteisten yritysryhmien identifiointiin ja seurantaan.

Lähteet

Amberg, N., ja Becker, B. (2025). Banking Without Branches. Sveriges Riksbank Working Paper Series No. 430.

Duquerroy, A., Mazet-Sonilhac, C., Mésonnier, J. S., ja Paravisini, D. (2022). Bank Local Specialization. Työpaperi.

Keil, J., & Ongena, S. (2024). The demise of branch banking—technology, consolidation, bank fragility. *Journal of Banking & Finance*, 158, 107038.

Liberti, J. M., ja Petersen, M. A. (2019). Information: Hard and soft. *Review of Corporate Finance Studies*, 8(1), 1-41.

Nguyen, H. L. Q. (2019). Are credit markets still local? Evidence from bank branch closings. *American Economic Journal: Applied Economics*, 11(1), 1-32.

Norkio, A., Busk, H., ja Alasalmi, J. (2025). Maaseudun pankkikonttoriverkko ja yritysten toimintaedellytykset: Yritysten lainansaanti ja liiketoiminnan kehitys pankkikonttorien määrän vähentyessä. Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2025:10.

Stein, J. C. (2002). Information production and capital allocation: Decentralized versus hierarchical firms. *The Journal of Finance*, 57(5), 1891-1921.

Avainsanat

yritysrahoitus